

Regionaal Archief Nijmegen

*In 2024 kwam de fotocollectie van Marianne de Santy over Huize Insulinde beschikbaar.
Op de foto Marianne aan de hand van haar moeder bij Huize Insulinde in 1955.*

Jaarverslag 2024

NIJMEGEN | BERG EN DAL | BEUNINGEN | DRUTEN | HEUMEN | LINGEWAARD | MOOK EN MIDDELAAR |
WATERSCHAP RIVIERENLAND | WEST MAAS EN WAAL | WIJCHEN |

In 2024 waren er veel ontwikkelingen bij het Regionaal Archief Nijmegen (RAN). In de bijlage kunt u in de infographic de kerngetallen lezen. In het jaarverslag geven we meer context bij sommige getallen en vermelden we de belangrijkste activiteiten en resultaten die we in 2024 haalden. Wij beheren de archieven van Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen, Lingewaard, Mook en Middelaar, Nijmegen, Waterschap Rivierenland, West Maas en Waal en Wijchen. Ook diverse archieven van de rechtsvoorgangers van het Waterschap Rivierenland zijn in ons beheer, net als die van een aantal Gemeenschappelijke Regelingen.

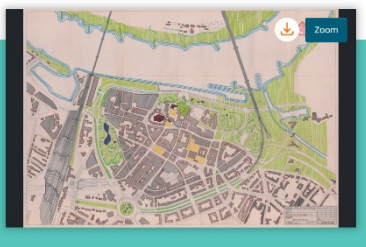
Dienstverlening

Het publiek bracht afgelopen jaar 150.025 bezoeken aan de Digitale Studiezaal (in 2023 waren dat 156.629 bezoeken). Circa 10% van de websitebezoekers bezocht een pagina in het Digitaal Gebouwen Archief Nijmegen. De website regionaalarchiefnijmegen.nl, met algemene informatie over ons archief en bijvoorbeeld zoektips, werd vaker bezocht: 70.354 keer (tegenover 62.017 keer in 2023). Er waren iets meer fysieke bezoeken aan de studiezaal dan in 2023, namelijk 3.613. We zien dat de fysieke studiezaal complementair is en blijft aan de digitale raadpleegomgeving. De drukte blijft ongeveer gelijk, terwijl er steeds meer veel geraadpleegde bronnen gedigitaliseerd worden.

Overige platforms

We participeren in twee bronnenplatforms. De paleografiewebsite watstaatdaer.nl is bedoeld om het brede publiek in staat te stellen laagdrempelig te oefenen met het lezen van oud schrift. Op dit platform staan meer dan twintig Nijmeegse paleografische bronnen. Op GeschiedenisLokaal024.nl, specifiek bedoeld voor het (middelbaar) onderwijs, staan honderden bronnen uit het RAN. Dankzij Geschiedenis Lokaal, een landelijk initiatief waar veel archieven aan meedoen, kunnen docenten gecontextualiseerd bronmateriaal eenvoudig gebruiken in de klas.

Bron
Van Brug tot Brug

Eén van de vele bronnen op GeschiedenisLokaal024: het “van brug tot brug plan”. Een plan uit de jaren '60 voor de Nijmeegse Benedenstad. Na verzet vanuit de buurtbewoners komt het plan er uiteindelijk niet. Het dossier is ook in het geheel [gedigitaliseerd](#), zodat leerlingen die dit willen, een uitgebreider onderzoek naar dit plan kunnen doen.

(sociale) media

De berichten op onze Facebookpagina hadden in 2024 een bereik van circa 280.000. We hebben meer dan 2.000 volgers op Facebook. Het [LinkedIn](#) account werd uitgebouwd tot zo'n 600 volgers. Er werd elke week een post geplaatst, met wisselend bereik. Het valt op dat een divers publiek ons volgt op LinkedIn: (ex)-studenten, informatieprofessionals, erfgoedprofessionals, collega's van de Gemeente Nijmegen en collega's van de regiogemeenten. Dit diverse bereik, en met name dat onder collega's en informatieprofessionals, sluit aan op onze doelstelling voor wat betreft LinkedIn.

In de media verschenen diverse keren foto's uit de collectie van het RAN. Verder schreef de Gelderlander een [artikel](#) naar aanleiding van de overdracht van het parochiearchief uit Beuningen. Ook de restauratie van een diorama uit de collectie van het Valkhof Museum, waar het RAN plaats aan bood, haalde de [krant](#). In het programma 'Het gevoel van de Vierdaagse' (NPO1) kregen we een [plakboek](#) van de lokaal bekende wandelgroep de Blauwvosjes. In de NPO-podcast '[Alles voor de wetenschap](#)' werd aandacht besteed aan orthopedagoog Ida Frye. Hiervoor werd geput uit het archief van het [Paedologisch Instituut St. Joseph te Nijmegen / Ubbergen](#).

Overhandiging van het plakboek van de Blauwvosjes aan Judith van Santen bij opnames van het programma Het gevoel van de Vierdaagse (KRO-NCRV). Foto: Paul Rapp.

Materieel beheer

De beheermedewerkers leverden meer dan 12.000 fysieke inventarisnummers ter inzage af in de studiezaal en legden deze na inzage weer op de juiste plek in het depot terug. Beheer verwerkte tevens de (in hoeveelheid toegenomen) scanverzoeken weer tijdig. Ook werd, mede met de inzet van tijdelijke krachten, gewerkt aan een groot ompakproject van de archieven van de rechtsvoorgangers van het Waterschap Rivierenland. In het restauratieatelier werd onder andere, ook met vrijwilligers, gewerkt aan het archief van de architect Charles Estourgie. Verder bonden vrijwilligers complete jaargangen van lokale historische tijdschriften en wijkbladen in. Dit is belangrijk voor het materiële behoud van deze bronnen. Tenslotte beheert het RAN voor de Gemeente Nijmegen niet alleen de overgebrachte archieven, maar ook een groot deel van de op termijn vernietigbare archieven. Jaarlijks vindt een grote vernietigingsactie plaats.

Nieuwe archieven beschikbaar voor publiek

Overheidsarchieven

De inventarisatoren (zowel intern als ingehuurd) werkten vooral aan grote klussen zoals het verbeteren van de toegangen op de archieven van de Secretarie Gemeente Nijmegen 1810-1946 & 1946-1984. Hieruit zijn bijvoorbeeld de rubrieken [Eigendom en Bezit](#) (1810-1946) en [Zeden en Gewoonten](#) (1946-1984) volledig afgerond in 2024.

Met de gemeente Berg en Dal werd het grote project van overbrenging van de historische archieven uit de drie voormalige gemeenten afgerond. Sinds eind maart 2024 zijn de archieven van Ubbergen (1811-2005), Millingen (1811-2000) en Groesbeek (1758-2000) bij het RAN raadpleegbaar. Ook de archieven van de Gemeentepolitie Groesbeek (1816-1951) en de Technische Kring Dienst Maas en Waal en Rijk van Nijmegen (1941-1980) zijn overgebracht en toegankelijk gemaakt.

Particuliere archieven

Er kwamen in 2024 ook een aantal particuliere archieven beschikbaar voor het publiek. Hieronder het eerdergenoemde archief van de R.K. Parochie Heilige Cornelius te Beuningen (1786-2014). De toegangen van de volgende archieven werden verbeterd, zodat het publiek betere toegang tot de informatie hierin heeft: Vincentiusvereniging Nijmegen (1847-1962), Familie Smetius (1617-1708), Collectie Tweede Wereldoorlog Nijmegen (1931-2024), Vereniging tot Exploitatie van Gebouwen voor Christelijk Sociale Belangen Nijmegen (1899-1999), Collectie J.C.M. van den Boom over studenten van de Kwartierlijke Akademie Nijmegen (1979-1983) en R.K. Vereniging Kinderbescherming Nijmegen (1933-1962). We zetten daarnaast het in 2023 ingevoerde spreekuur verwerving door.

Digitaal archief

Het archief van de [Stichting Special Olympics Nationale Spelen 2016](#), gehouden in Nijmegen, werd opgenomen in het e-depot. Het bestaat uit 112 dossiers en bevat allerlei bestanden over de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de Special Olympics Nationale Spelen 2016. Een belangrijke toevoeging aan ons archief is verder de [collectie van Nijmeegse particuliere socialmediakanalen en websites over de coronacrisis](#) (2020-2021). Door deze Facebookpagina's, websites, video's en andere digitale uitingen duurzaam te bewaren en beschikbaar te stellen, is in de toekomst beter te herleiden hoe de Nijmeegse samenleving omging met de gevolgen van de coronacrisis.

Audiovisueel

Er kwam weer een grote verscheidenheid aan fotomateriaal binnen in 2024. Hieronder de [fotocollectie van Marianne de Santy met betrekking tot Huize Insulinde](#). Het betreft foto's van met name het dagelijks leven in Huize Insulinde. Onder die naam was van 1918 tot 1970 in Hees een opvanghuis gevestigd voor militairen en burgers die uit Nederlands-Indië terugkeerden. In 2024 werden tevens aanvullingen op de beeldarchieven van Kees Moerbeek en Flip Franssen verworven en beschikbaar gemaakt. Ook de in 2023 binnen gekomen fotocollectie van Gerrit Berends, bestaande uit 242 foto's van de Benedenstad vlak vóór de grootscheepse renovatie in de jaren '70/'80, werd digitaal raadpleegbaar in 2024. Via het spreekuur verwerving werden er ten slotte diverse kleinere fotografische aanwinsten aangenomen.

Hotspotmonitor

In samenwerking met enkele betrokken burgers die weten wat er in de stad speelt stelden we de [Archiefhotspotlijst gemeente Nijmegen 2023](#) op. Op de lijst staan drie archiefhotspots: de aanbidding van het koloniaal manifest, de locatie van het Romeins masker en de genoegdoening aan de Joodse gemeenschap. Over deze onderwerpen mag de gemeente meer informatie bewaren. Zo geeft het archief in de toekomst een beter beeld van wat er in Nijmegen gebeurt en wat mensen bezighoudt.

Open data en digitalisering

Open data

Het RAN publiceert verschillende sets informatie via het Open Dataportaal van de Gemeente Nijmegen. Via die weg wordt deze informatie hergebruikt door bovenlokale websites en platforms, waaronder:

- [Archives Portal Europe](#)
- [CollectieGelderland](#)
- [Delpher](#)
- [Europeana](#)
- [Open Archieven](#)
- [Netwerk Oorlogsbronnen](#)
- [WieWasWie](#)

Sommige van deze platforms delen hoe vaak data van het RAN worden gebruikt. Op CollectieGelderland werd bijvoorbeeld 18.258 keer één van onze rechtenvrije foto's bekeken.

Digitalisering archieven

In samenwerking met de Gemeente Lingewaard is een pilotproject gestart voor digitale dienstverlening aan die gemeente. Alle dossiers die vanaf maart zijn aangevraagd door ambtenaren van de gemeente zijn digitaal aangeleverd. Vanaf maart tot en met december zijn in totaal 95.253 scans gemaakt, dus ongeveer 10.000 scans per maand. Hiervan viel 40% onder het pilotproject voor Lingewaard. Deze doorontwikkeling van de scanstraat bood daarnaast ruimte voor het digitaliseren van andere archieven. Notariële akten en overlijdensverklaringen kunnen op verzoek (gratis) aangevraagd worden door particulieren. Verder hebben we ervoor gekozen diverse bronnen te scannen die gebruikt kunnen worden voor wetenschappelijk en/of genealogisch onderzoek. Hieronder bijvoorbeeld [straatnaam- en vernummeringsdossiers](#) uit de archieven van alle regiogemeenten, [archieven van armeninstellingen](#), [raadsnotulen](#), eerder nog niet gescande dossiers uit de collectie Tweede Wereldoorlog Nijmegen en een groot deel van de bevolkingsregisters van de voormalige gemeenten [Bemmel](#), [Gendt](#) en [Huissen](#). De uit deze bronnen gedigitaliseerde dossiers zijn via de digitale studiezaal vanuit huis in te zien.

Vrijwilligers en indexeringsprojecten

Op 31 december 2024 telde het archief 38 vrijwilligers. Het werk van de vrijwilligers is belangrijk voor het RAN. Het maakt de bronnen makkelijker vindbaar en beter toegankelijk. De vrijwilligers gingen onder andere verder met de lopende projecten zoals het indexeren van notariële akten en raadssignaten (de notulen van de raadsvergaderingen). Verder hebben we vrijwilligers die zich bezighielden met het beschrijven, verbeteren en aanvullen van de beschrijvingen van de foto- en affichecollecties. Ook de bouwdoSSIERS tot 1948 van de voormalige gemeente Millingen worden dankzij een vrijwilliger gemakkelijker vindbaar voor het publiek. Ten slotte ging een nieuwe vrijwilliger aan de slag met het vertalen van Latijnse bronnen in begrijpelijk Nederlands.

Educatie en publieksactiviteiten

In ons archief maken scholieren en studenten kennis met bronnen die de geschiedenis van hun eigen omgeving vertellen. We ontvangen basisscholen, middelbare scholen en studenten van het ROC, de HAN en de Radboud Universiteit (RU). Een jaarlijks hoogtepunt hierin is het Onderzoekslaboratorium voor tweedejaarsstudenten geschiedenis van de RU. Onder begeleiding van verschillende docenten doen de studenten gedurende twee maanden hun eerste onderzoekervaringen op in de archieven en collecties van het RAN. Noemenswaardig is verder dat we op 17 april bijdroegen aan een educatieve dag over de watersnood in Maas en Waal. We toonden bronnen uit de archieven van onder meer Wijchen en de voormalige gemeente Dreumel. In totaal, inclusief verschillende activiteiten die voor iedereen toegankelijk waren, werden er iets meer dan 2.000 educatieve bezoeken aan het RAN gebracht.

Eén van de werkgroepen van Onderzoekslab verdiept zich in de 19e en vroeg 20ste eeuwse geschiedenis van de Christelijke Normalschool de Klokkenberg.

We werken met onze cultuur- en erfgoedpartners in de stad samen om, waar mogelijk, elkaars projecten te ondersteunen en te versterken en gezamenlijk erfgoedactiviteiten te organiseren. Het doel is door samenwerking de cultuur- en erfgoedsector in Nijmegen en omgeving verder te versterken. We zijn bijvoorbeeld actief in verschillende verbanden zoals de historische vereniging Numaga en Werkgroep Oorlogsdoden Nijmegen. En zo deden we enthousiast mee aan het

[TOEN-festival](#) in de Maand van de Geschiedenis, met de organisatie van een activiteit over propaganda i.s.m. Infocentrum WO II. Verder verzorgden we tijdens TOEN met diverse partners de Grote Nijmeegse Geschiedenis Quiz in de Lindenberg. Ook deden we mee aan het 'Kidsplein' tijdens de Vierdaagse, gingen we met een speciaal programma over het stationsgebied open tijdens Open Monumentendag en droegen we bij aan de familiedag 'Tijdreizen' van de bibliotheek.

Historisch geograaf, bouwhistoricus en oud-archiefmedewerker Hylke Roodenburg geeft een drukbezochte lezing over de eerste jaren van het stationsgebied tijdens de Open Monumentendag. Dit was een van de activiteiten in de 'Arena', een multifunctionele ruimte in het RAN.

RAN als expertisecentrum

De inspecteurs en adviseurs van het RAN zijn zeer regelmatig te vinden in de regio. Er werden inspectiebezoeken afgelegd en er is het periodiek overleg met de aangesloten gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in het kader van het toezicht. Daarnaast werden adviezen gegeven over duurzaam archiveren en trajecten begeleid die leiden tot overbrenging van archieven en collecties, waarmee steeds meer archiefinformatie beschikbaar komt voor onderzoek.

Voor Nijmegen en alle regiogemeenten organiseerden de archiefinspecteurs en adviseurs kennisbijeenkomsten over de nieuw archiefwet- en regelgeving en over de toepassing van het DUTO-raamwerk als hulpmiddel voor duurzaam archiveren. Op 19 september organiseerde het RAN een Regiodag. Medewerkers vanuit de aangesloten gemeenten werden uitgenodigd om kennis te maken met het RAN en meer te weten te komen over het zoeken en vinden van beschikbare informatie. Voor het brede publiek tenslotte, organiseerden we twee workshops over kadasteronderzoek (samen met Hans Giesbertz en Wim Driessen) en over het zoeken naar de oorlogsgeschiedenis van je familie (samen met Werkgroep Oorlogsdoden).

Regionaal Archief Nijmegen: Mariënborg 27 te Nijmegen

Openingstijden: dinsdag t/m vrijdag tussen 11.00 en 17.00 uur

Telefoonnummer: 024-3292307

Emailadres: hetarchief@nijmegen.nl

